FOR Freedom AND Justice...

AMERIŠKA DOMOVINA

AMERICAN HOME

AMERICAN IN SPIRIT
FOREIGN IN LANGUAGE ONLY

SLOVENIAN
MORNING NEWSPAPER

NO. 168 — CLEVELAND 3, O., WEDNESDAY MORNING, AUGUST 27, 1952 — LETO LIII — VOL. LIII

Tajinstvena tatvina denarja v vsoti $65,000 iz oklepnega avtomobila za prevažnje denarja

Denar je izginil iz zaklenjenega vozila, kateremu se ni, po izjavi očividcev, nihče približal. — Vsota $104,000 je ostala nedotaknjena.

WASHINGTON. — Moštvo oklepnega avtomobila, s kakršnim prevažajo denar za banke in slične zavode, je sporočilo, da je v ponedeljek na nepojasnjen način izginilo iz zaklenjenega vozila $65,000, dočim so se oni, stražniki, nahajali v bližnji restavraciji, kamor so šli na prigrizek.

V parkanem vozilu je ostalo še najmanj $104,000 nedotaknjenih. Ukradena vsota je obstojala iz 5, 10 in 20-dolarskih bankovcev.

Tatvino so opazili kmalu po poldnevu, ko so se stražniki vrnili iz restavracije k vozilu, ki je bilo parkano za nekim hotelom. Vrata vozila se avtomatično zaklenejo, čim se jih zaloputne.

Richard Simkins, ki je imel nadzorstvo nad stražniki, je povedal policiji, da je ob povratku opazil, da se je z vrati vozila nekdo ukvarjal, dasi so bila vrata še vedno zaklenjena. Ko je odprl vozilo, je odkril tatvino.

Več delavcev, ki delajo pri gradnji nekega sosednega poslopja, je izjavilo, da niso videli nikogar, ki bi se bil približal vozilu.

WASHINGTON. — Naknadno poročilo naznanja, da so tatu tega denarja že izsledili, in sicer v osebi nekega 26 let starega bivšega uslužbenca Brink družbe, ki lastuje oklepne avtomobile za prevažanje denarja. Tat, ki se piše Ray Eugene Farmer in je doma iz Washingtona, je priznal, da je on ukradel denar, in sicer vrečico s $65,000, ko so bili stražniki na kosilu v restavraciji. Dejal je, da je vrata odklenil s ključem, ki je bil duplikat originalnih ključev, katerega je lastoval še iz časa, ko je bil uposlen kot stražnik pri tej družbi. Pokazal je tudi mesto v nekem parku, kjer je zakopal denar, kjer so ga tudi res našli.

Konec stavke dveh tisočev delavcev pri Republic Steel korporaciji v Clevelandu, Ohio

Odlok je bil dosežen na seji članov lokalne unije in dveh zastopnikov Philipa Murray-a, ki sta prispela iz Pittsburgha. — Takoj po odloku so bili izpred jeklarne odstranjeni piketi.

CLEVELAND. — V ponedeljek zvečer je bil po ukazu eksekutivnega odbora locala št. 2265 končan neavtoriziran štrajk 2000 delavcev pri Republic Steel korporaciji.

Tozadevne instrukcije so bile dane stavkujočim unijskim delavcem po pet ur trajajoči seji med lokalnimi unijskimi uradniki in dvema unijskima uradnikoma, ki ju je predsednik jeklarjev Philip Murray poslal iz Pittsburgha. Da se bodo stavkujoči člani, ki so odklonili že dvoje pozivov svojih lokalnih uradnikov, da bi se vrnili na delo, pokorili temu ukazu, je bilo razvidno iz dejstva, da se je nemudoma nehalo piketiranje pred vhodom v to jeklarno, ko je bilo štrajkarjem povedano, da tudi Robert E. Washburn, preds. lokalne unije, in štirje drugi unijski uradniki, ki so bili uposlen v jeklarni in odslovljeni, priporočajo povratek na delo.

Murrayeva komisija, obstoječa iz dveh članov, Jamesa Griffina iz Youngstowna in Jamesa Robba iz Indianapolisa, je podala izjavo, da je stavka končana. Med drugim je v tej izjavi rečeno, da se bo vršila seja s predstavniki vodstva jeklarne, s katerimi se bo razpravljalo o vseh spornih zadevah, vključno z začasno odslovitvijo petih unijskih uradnikov, ki jih je odslovila Republic Steel korporacija.

Unijski odbor je tudi izjavil, da bo predložil unijskemu članstvu podrobno poročilo celotne zadeve v četrtek ob 7:30 zvečer na unijski seji, ki se bo vršila v CIO dvorani na Walnut Ave.

PREMIRJA ŠE NE BO!

TOKIO. — Komunisti v Panmunjomu, kjer se že nad deset mesecev vrše pogajanja za premirje, so pričeli kopati poleg velikega šotora, kjer se vrše ta pogajanja, temelj za stalno leseno zgradbo, v kateri se bo pozimi prijetno pogajati. . . Torej ne mislijo še na skorajšnji zaključek teh pogajanj.

Iz raznih naselbin

DETROIT, Mich. — Tu je umrla Mrs. Josephine Gournej, roj. Zrimšek, doma iz Dolenje vasi pri Cerknici na Notranjskem. Zapušča moža, tri hčere ter sestro Rose Forbas v Detroitu, v Clevelandu pa bratranca Toneta Mulc. N. v m. p.!

LETALSKA NESREČA

Toronto, Ont. — Tukaj je strmoglavilo malo letalo na dvorišče neke hiše. Oba letalca, ki sta bila v letalu, sta bila ubita.

POMOTNA SESTRELITEV BOMBNIKA

Jet-letalo ki je z radarjem iskalo tarče, je pomotoma sestrelilo bombnik.

ELGIN LETALIŠČE, Fla. — Neko jet letlo najnovejšega tipa, ki je iskalo tarče s pomočjo radarja, je nad Mehikanskim zalivom pomotoma sestrelilo velik B-17 bombnik.

Usoda osmih mož posadke tega bombnika ni bila takoj jasna zaradi silnega dežja, ki je lil na kraju, kjer se je primerila nesreča, približno 50 milj južno od Panama City. Pilot jet-letala, ki je proizvajalo 650 milj brzine na uro, je zamenjal bombnik z drugo tarčo. Pilot jeta, 39 let stari polkovnik Arthur R. Debolt iz Columbusa, O., je jokaje izjavil: "Saj ne morem verjeti, da sem sestrelil bombnik. Ne morem razumeti, kako se je to zgodilo."

Na mesto nesreče so nemudoma odhitele male ladje kakor tudi letala. Pilot nekega reševalnega letala je izjavli, da je letel nizko nad vodo in videl enega sestreljenih letalcev, ki se mu je nasmehnil, ko je plaval po vodi. Letalec mu je vrgel rešilni čoln iz kavčuka. "Medtem je nastal silen naliv, in ko sem zopet pasiral dotično mesto, ga nisem več opazil tam", je rekel.

Vprašanje kontrole najemnin in stanarin na javni obravnavi

Tozadevno javno zaslišanje se bo vršilo 17. septembra v mestni dvorani.

CLEVELAND. — Dne 17. septembra se bo vršilo v mestni dvorani javno zaslišanje, da se dožene, če je v Clevelandu še vedno pomanjkanje stanovanj in če je še vedno potrebna kontrola stanarin.

V ponedeljek je bila namreč predložena v mestni zbornici resolucija, v kateri je rečeno, da je še vedno pomanjkanje stanovanj. Istočasno je bila tudi brez ugovora sprejeta resolucija, ki poziva mestni stanovanjski urad naj uvede preiskavo, na katere osnovi se bo določilo, ali naj se dovoli hišnim posestnikom zvišanje najemnine za slučaj, da ostane še nadalje v veljavi kontrola stanarin.

Najdba uranija v Alaski

WASHINGTON. — Tajnik za notranje zadeve je naznanil, da so odkrili v Alaski več ležišč rude uranija.

"Eksplozivni" sweater spremenil človeka v živo plamenico

CLEVELAND. — Tukaj se je zopet užgal tako zvani "eksploziven" sweater, kakršnih je bilo pred meseci mnogo na trgu, o čemer smo poročali. Sweater je imel oblečen Joseph Pavlovich, star 29 let in stanujoč na 1612 Newman Ave. Dobil je tako hude opekline, da so ga morali prepeljati v Charity bolnišnico.

V bolnišnici so zdravniki izjavili, da je njegovo stanje zelo kritično, ker je opečenih 70 odstotkov njegovega telesa. Pavlovich je oženjen in oče dveh otrok. Pri svojem zlatarskem delu je namakal zlato v alkohol, pri čemer se mu je vnel sweater ki je bil izdelan iz blaga, ki naravnost eksplodira, ko pride v dotik z ognjem.

Walter Reuther hvali Stevensona; generala ima za nesposobnega

Predsednik organizacije avtomobilskih delavcev je dejal, da ne bo na nikogar vplival, kako naj glasuje.

Springfield, Ill. — Walter Reuther, delavski voditelj, je slavil gov. Stevensona kot potencialnega in velikega bodočega predsednika, dočim je rekel o gen. Eisenhowerju, da je vojaški specialist, ki ni usposobljen za posle v Beli hiši. Reuther, ki je predsednik mogočne organizacije avtnih delavcev, je dal to svojo izjavo kmalu po izjavi Jamesa Pattona, predsednika American Farmers Union, ki je rekel, da bo Stevenson v poljedelskh okrožjih prav tako dobro opravil kakor predsednik Truman leta 1948.

Glede Eisenhowerja je Reuther dejal: "On je izvrsten general in mož časti, toda za predsedništvo ni klasificiran. Mi pa si ne moremo dovoliti, da bi imeli v Beli hiši štiri leta trajajočo učno periodo. Če potrebujete zdravnika, ne boste poklicali kovača."

Nato je Reuther dejal, da ne bo na nobenega delavca vplival, kako in koga naj voli ter dodal: "Če analiziramo demokratsko in republikanskdo platformo, bomo videli, da bo velik del ameriškega ljudstva ugotovil, da nam nudi demokratska platforma več upanja za rešitev ekonomskih in socialnih problemov kakor republikanska."

Osem ljudi zgorelo

SAPPARO, Japonska. — Dne 25. avgusta je tukaj zgorelo 8 oseb, med njimi sedem deklet, ko je vpepelil požar eno največjih restavracij v tem kraju.

AMERIKA IGRA VLOGO SVETOVNEGA PAVLIHE, — PRAVI AMERIŠKA LEGIJA

Poveljnik legije je izjavil, da se Amerika boji povedati preprosto resnico. — Sicer pa je postalo njeno zadržanje tako, da izziva nevoljo ob zeleni mizi. — Govori važnih osebnosti ob otvoritvi konvencije.

NEW YORK. — Donald R. Wilson, poveljnik Ameriške legije, je povedal članstvu na konvenciji te organizacije, da so Združene države padle do stopnje mednarodnega bedaka, ki se boji povedati preproso resnico. Dalje je rekel, da je Amerika izgubila svoje staro, preprosto poštenje ter si privzela "zofistično, supremno zadržanje, ki povzroča le nevoljo ob konferenčni mizi."

"V manj kakor v desetih letih smo se zablebetali v položaj internacionalnega bedaka ogromnih proporcij", je rekel.

Na otvoritveni dan konvencije, na katero je dospelo 30,000 delegatov, so govorili tudi general Eisenhower, gov. Thomas E. Dewey, predsednik AFL Wm. Green in obrambni mobilizator John Steelman.

Kritika poveljnika Legije je prišla kmalu nato, ko je bilo prebrano pismo predsednika Trumana, v katerem poziva predsednik Legijo odnosno konvencijo, naj predloži javnosti vsa dejstva. V svojem pismu, katerega imenuje Truman "mojo zadnjo poslanico vam", zagotavlja predsednik legionarjem, da bo tudi potem deloval za mir, ko bo odšel iz Bele hiše. "V tem oziru smo že mnogo dosegli," — pravi predsednik v svojem pismu, "toda mnogo je še neizvršenega."

Z ozirom na politično kampanjo poziva predsednik konvencijo, naj predloži javnosti v svobodnih in poštenih debatah vsa dejstva.

Poveljnik Wilson ni imenoval preds. Trumana po imenu, ko je rekel, da je označevanje in prispodabljanje korejske vojne 's policijsko akcijo' neameriško predstavljanje dejstev."

Dalje je Wilson dejal, da se nas pita z idejami, "da spada izdajalec v ječo, mesto v grob" in da se " 'parlor pinks' (salonske rdečkarje) ne sme spravljati v zadrego in jih poniževati, ker ni na njih druge krivde, ko da so drugačnega prepričanja."

Newyorški governer Dewey je pohvalil Legijo radi njenega stališča glede splošne vojaške vežbe in dejal: "Če bi vlada Združenih držav uvaževala nasvete Ameriške legije, bi nas Japonci ne zalotili golih v Pearl Harborju".

Predsednik AFL Green je apeliral za boljše razumevanje med članstvom Ameriške legije in Ameriške delavske federacije (AFL).

Stabilizator Steelman je priporočal nadaljno podporo obrambnemu programu na osnovi strankarske nepristranosti.

Pri popoldanskem zborovanju je konvencija sprejela resolucijo, s katero poziva ameriško vlado, da uvede preiskavo proti organizaciji American Civil Liberties uniji, češ da je to komunistična frontna organizacija.

Ostale resolucije so zahtevale oz. priporočale: Odklonitev uposlitve pri Zdr. narodih vsakemu ameriškemu državljanu, čigar lojalnost je dvomljiva. — Odklonitev državljanstva osebam, ki se branijo služiti v ameriški armadi na osnovi, da so inozemci. — Strogo inforsiranje zakona za varnost dežele.

Slovenska pisarna
6116 Glass Ave., Cleveland, O.
Telefon: EX 1-9717

ŠOLA (Slovenska sobotna) za prihodnjo soboto: višja skupina: Iz knjige "Naša beseda" str. 108 prepisati v zvezek berilo "Nekje leži zemlja." Na isti strani je berilo "Kako je Bog ustvaril Slovenijo." To znati povedati s svojimi besedami. — Nižja skupina poišče in zapiše pet besed z začetno črko "š." Za vsako besedo porabiti eno vrsto in tolikokrat napisati, da je vrsta polna. — Višja skupina je dobila knjigo Naša beseda zastonj.

STARŠI otrok sobotne slovenske šole so bili na zadnjem roditeljskem sestanku polnoštevilno zastopani. Starši smatrajo objavljanje nalog v AD praktično, zato bomo to objavljanje nadaljevali.

MOLITVENIKI (Večno življenje) se sedaj dobe v vseh vezavah in stanejo: v platnu in rdeča obreza $2, v polusnju in zlata obreza $2.50, v usnju in zlata obreza $3. Po pošti 25c več. — (Jalenovih knjig še ni.)

Mossadegh je vpokojil petnajst generalov

TEHERAN, Iran. — Iranska armada, ki šteje 130,000 mož, je bila reducirana za petnajst generalov, ki jih je premier in diktator Mossadegh odslovil iz armade in vpokojil.

Vpokojitev teh generalov je v zvezi z akcijo armade, ki je dne 21. julija streljala na izgrednike.

Požar na ladji blizu Fundlandije

GANDER, Novofundlandija.— Neko panameriško prekooceansko letalo je sporočilo potom radia, da je opazilo v bližini novofundlanske obali na morju goreč tovorni parnik. Ameriška obrežna straža je takoj poslala tja svoja letala, ki bodo poizkusila najti goreči parnik.

Razne drobne novice iz Clevelanda in te okolice

Na dopustu—
Dr. Anna Prosen, 22050 Lake Shore Blvd. je ta teden na dopustu. V urad se vrne v torek, 2. septembra.

V bolnišnici—
V Hurod Rd. bolnišnici se nahaja znani narodni delavec in pevec Andrew Noč. Želimo mu skorajšnjega okrevanja.

Šola se bo začela—
Mandlova trgovina s čevlji na 6125 St. Clair Ave., ima v zalogi odlične čevlje za šolarje. Ne zamudite ugodne priložnosti! — Preberite oglas!

Deveta obletnica—
V četrtek ob 9. uri bo v cerkvi sv. Vida sv. maša za pokojnega Josepha Dolenc v spomin 9. obletnice njegove smrti.

Zopet doma—
Mrs. Rose Lausche, 9006 Union Ave., se je vrnila iz bolnišnice, kjer je srečno prestala operacijo. Prav iskreno se zahvaljuje vsem za obiske in voščilne karte.

Iz bolnišnice—
Rudy Gregorich, 18108 Rosecliff Ave., se je vrnil iz bolnišnice in se vsem zahvaljuje za obiske, karte in darila.

Za šolarje—
Frank Belajeva trgovina na 6205 St. Clair Ave., je izredno znižala cene za vso opravo in obleko šolarjev. Natančnejše v oglasu!

Tretja obletnica—
V petek ob 6:30 bo v cerkvi Marije Vnebovzete na Holmes Ave., sv. maša za pokojno Josephine Končan v spomin 3. obletnice njene smrti.

Polio v Clevelandu

CLEVELAND. — Včeraj je bilo poročanih 5 novih slučajev obolenj za polio v mestu Clevelandu.

NAJNOVEJŠE VESTI

SEOUL, Koreja. — Med 11. in 24. avgustom je bilo v Koreji pet komunističnih vojnih ujetnikov ubitih, 51 pa ranjenih v uporih, vprizorjenih z namenom, da se spravi v zadrego ameriškega poveljnika taborišč, gen. Boatnerja.

CLEVELAND. — Dne 8. septembra bo dospel v Cleveland gen. Eisenhower, ki bo imel tukaj posvete z republikanskimi voditelji iz Ohio, Pennsylvanije in Marylanda.

KAIRO, Egipt. — Egiptska vlada, ki je pričela reformirati deželo, je zaprosila včeraj za ameriško ekonomsko pomoč, vključno za orožje, da bo mogla opremiti svojo mobilno policijo za vzdrževanje reda v deželi.

SEOUL, Koreja. — Amerišški bombniki so snočnjo noč dvakrat napadli komunistične naprave in skladišča v Severni Koreji.

ALDERGROVE, Irska. — Na tukajšnje letališče se je vrnil angleški jet-bombnik, ki je preletel Atlantski ocean od tu do Nove Fundlandije in zopet nazaj v desetih urah in dveh minutah.

MADRID. — Iz verodostojnih virov naznanjajo, da bo Zapadna Nemčija oborožila Španijo z modernim orožjem, čigar račun bodo plačale v glavnem Združene države.

Vremenski prerok pravi:

Danes sončno in toplo. Ponoči jasno.

Važni dnevi svetovne zgodovine

Leta 551 pr. Kr. je bil rojen Konfucij, slavni kitajski filozof; umrl leta 478.

Razne zanimivosti s pogajanj za premirje v Paumunjomu

MED NOVICAMI naše današnje prve strani je poročilo, ki naznanja, da kopljejo komunisti v Koreji temelje za izgradnjo stalne lesene koče, v katere ugodni toploti naj bi se nadaljevala pozimi pogajanja za premirje, mesto v mrzlem šotoru, kakor lansko zimo. Na podlagi te vesti bi bilo torej sklepati, da premirja še ne bo v dogledni bodočnosti. — Naj navedemo ob tej priliki nekaj zanimivosti o teh pogajanjih, ki niso splošno znane. Evo jih:

Delegati Zdr. narodov so v enem letu, odkar so pričeli mirovne razgovore s komunisti v Koreji, napravili na prostoru med svojim oporiščem in krajem konferenc v Panmunjomu nad 70,000 milj dolgo pot, kar predstavlja dvakratni obseg zemeljske oble. Za akte, ki so jih izdelali na konferencah, so porabili 300 funtov papirja ter bi bila skladovnica tega papirja nad dva in pol jarda visoka.

Doslej je bilo v ameriški delegaciji 15 sremembe na vodilnih mestih. V delegaciji ni več nobenega delegata, ki se je bil udeležil prve seje s komunisti. Okrog 30 odstotkov članov delegacije je v tem času dobilo višje čine, toda nobeden od Amerikancev ni dobil položaja generala, medtem ko sta to mesto dobila dva višja južnokorejska častnika, člana delegacije. V komunistični delegaciji še vedno predseduje general Nam Il, ki je vodil tudi prvo sejo, prav tako pa so bile tam samo štiri izpremembe v tem času.

Najkrajša seja v enem letu razgovorov je trajala 15 sekund, najdaljša pa dve uri in 15 minut. Komunistič. časnikarji pozdravljajo ameriške časnikarje s "Halo, stari imperialisti!" in najpogosteje "Halo, vojni zločinci!", ameriški pa v odgovor: "Hej, rdeči lažnivci!"

Stene ilovnate stavbe v Panmunjomu, kjer se vrše konference, so preslikane s komunističnimi gesli in psovkami na Amerikance in obratno. Po enem letu besedičenja v Panmunjomu je bilo izrečenih toliko besed, da bi jih lahko govorili skupaj nad 800 ur. Toda samo nepoboljšljivi optimist bi lahko dejal, da je danes mir kaj bliže kakor je bil pred enim letom.

AMERIŠKA DOMOVINA

AMERICAN HOME

6117 St. Clair Ave. HEnderson 1-0628 Cleveland 3, Ohio

Published daily except Saturdays, Sundays and Holidays

General Manager and Editor: Mary Debevec

NAROČNINA

Za Zed. države $10.00 na leto; za pol leta $6.00; za četrt leta $4.00.

Za Kanado in sploh za dežele izven Zed. držav $12.00 na leto. Za pol leta $7.00, za 3 mesece $4.00.

SUBSCRIPTION RATES

United States $10.00 per year; $6.00 for 6 months; $4.00 for 3 months.

Canada and all other countries outside United States $12.00 per year; $7 for 6 months; $4 for 3 months.

Entered as second class matter January 6th 1908 at the Post Office at Cleveland, Ohio, under the act of March 3rd 1879.

83 No. 168 Wed., Aug. 27, 1952

Kitajci in Sovjeti

Februarja l. 1950 so kitajski komunisti podpisali prijateljsko in zavezniško pogodbo s Sovjeti. V njej sta se podpisnika obvezala k medsebojnemu sodelovanju v vseh važnih mednarodnih vprašanjih in si obljubila medsebojno pomoč v slučaju napada od strani Japoncev ali njihovih zaveznikov.

Štiri mesece po sklenitvi te pogodbe so severnokorejski komunisti udarili na Južno Korejo in le malo je manjkalo, da jo niso v celoti zavzeli. Združenim narodom se je posrečilo, da so Južno Korejo osvobodili in jo zavarovali. Ko je izgledalo, da bodo čete Združenih narodov zasedle vso Korejo tja do reke Jalu, so posegli vmes Kitajci. Za njimi stoji vsa sila Sovjetske zveze. Tega se Združeni narodi dobro zavedajo, zato nočejo pritisniti z vso silo. Boje se namreč, da bi bili v tem slučaju prisiljeni Sovjeti poseči vmes in tako bi bil splošen spopad neizogiben. Tega pa na Zahodu nihče noče.

Od začetka korejske vojne pa do danes se je na svetu veliko zgodilo. Zahod se je začel naglo pripravljati na morebiten splošen spopad. Pod ameriškim vodstvom se je ves svoboden svet organiziral, z ameriško pomočjo se oborožuje. Spremembe so nastale tudi na političnem polju.

Japonska, nekdanji skupni sovražnik Amerike in Kitajske, je postala vojaška zaveznica Amerike proti komunistični nevarnosti z azijske celine. Ne bo dolgo in spet bo obstojala močna japonska vojska in verjetno tudi mornarica in letalstvo. Podobno se godi z Nemčijo. Tudi ta bo verjetno kmalu postavila na noge armado, ki bo pomagala braniti Zapad pred komunistično nevarnostjo iz Vzhoda.

Komunistično napredovanje je do neke mere zaustavljeno, čeprav nevarnost še ni izginila.

Novo nastali položaj je sam po sebi zahteval, da se obe glavni komunistični sili pogovorita, kaj je storiti v prihodnje.

Menda se ne bomo veliko zmotili, če zapišemo, da je Kitajce prignala v Moskvo v prvi vrsti potreba. Dolgotrajna vojna na Koreji je izčrpala kitajske moči. Njene blagajne so prazne, vojska pa zahteva več in več. Za nadaljevanje vojne so potrebni Kitajcem novi tanki, nova letala, topovi in vsa ostala bojna oprema ter strelivo in vsa druga oskrba. Kitajska rabi bencin, rabi olje, rabi razne kemikalije. Sama izdeluje le lahko orožje in pripadajoče strelivo.

Poleg velikih potreb za nadaljevanje vojne na Koreji pa morajo Kitajci dobiti nekje pomoč tudi za izvedbo velikopoteznih načrtov industrijalizacije dežele, ki so jo svojim privržencem in vsem drugim Kitajcem tako glasno obetali. Če nočejo, da bodo njihovi načrti propadli, kot je propadel na primer Titov načrt za gradnjo nove jugoslovanske prestolnice z Zemunu, morajo nekje dobiti pomoč. Za enkrat jim je odprta edino pot v Moskvo.

Sovjetsko stališče pri teh pogajanjih bo torej precej ugodnejše od kitajskega. Znano je, da je Stalin trd pogajalec in sicer neoziraje se na to ali se gre za komuniste ali za kapitaliste. To vedo posebno dobro Tito in njegovi. Sovjeti bodo torej za pomoč, ki jo bodo Kitajcem nudili, zahtevali gotovo tudi kako odškodnino. S čim bodo Kitajci sovjetsko pomoč plačali, je trenutno težko reči, je pa vsekakor več možnosti.

Tako bi morali Sovjeti v smislu sovjetsko-kitajskega dogovora iz l. 1950 izročiti do konca letošnjega leta Kitajcem nadzorstvo nad mandžursko železnico in vojno pristanišče Port Arthur. Stalin bo morda želel to izročitev odložiti za nedoločen čas in svoje nadzorstvo nad Mandžurijo celo povečati.

Moskva bi verjetno dalje rada razširila svoj vpliv na na rudah bogati Sinkiang (Vzhodni ali Kitajski Turkestan) in na Notranjo Mongolijo. Stalinu menda tudi ni všeč poseg kitajskih komunistov v Burmo in Indo-kino.

Kitajci so v precejšnji zadregi in bodo morali verjetno vgrizniti precej globoko v kislo jabolko, nikakor pa niso čisto na kraju. V skrajnem slučaju imajo še vedno možnost, da Stalinu zagroze, da se bodo umaknili iz Koreje in na ta način svoja bremena zmanjšali, pa čeprav na zunaj njihov ugled malo trpi. Vendar kaj takega ni pričakovati.

Kakšni bodo sklepi kitajsko-sovjetske konference v Moskvi Zahod verjetno še mesece in mesece ne bo zvedel, čeprav bo izdano uradno poročilo o njej. Morda bomo za nje zvedeli šele, kadar jih bosta pogodbenika začela izvajati.

Poznavalci razmer onstran železne zavese sodijo, da bo komunistična Kitajska dobila pomoč v vojni opremi, zato bo pa morala dati Sovjetom razne politične ugodnosti.

Iz sestave kitajske delegacije je sklepati, da so na dnevnem redu poleg gospodarskih tudi razgovori vojaškega značaja, v prvi vrsti kaj storiti z vojno v Koreji, dalje kako se zavarovati pred novo nevarnostjo od strani Japonske, oziroma njenih zaveznikov.

Diplomati, ki sestavljajo tretji del odposlanstva, ki ga je Malo poslal v Kremelj, bodo pa sestavljali pogodbo in pisali dogovore, pri tem pa seveda skušali za čim manj čim več dobiti. Ob nekaterih priložnostih so namreč kitajski komunisti pokazali, da so ostali še vedno Kitajci, pa čeprav priznavajo komunističnega poglavarja v Kremlju.

BESEDA IZ NARODA

Nove gramofonske plošče

Lemont, Ill. — Blizu polovico jih je že naročenih in razposlanih. Že prihajajo poročila o njih. Kakšna? Neki Slovenec piše:

"Sedem let že nisem slišal besede iz ust slovenskega duhovnika in ravno tako ne mile slovenske pesmi. Zelo hrepeneče sem pričakoval novih gramofonskih plošč. Takoj sem navil gramofon. Ko sem zaslišal milo zvonenje, ki sem ga bil vajen poslušati v domačem kraju, so mi kar lasje vstajali na glavi, nek čudoviti občutek se me je polastil in popolnoma prevzel, ko se je oglasila pesem," Marija k tebi vboge reve," mi je srce igralo. Z največjim zanimanjem sem poslušal govor. Cele litanije sem pel s ploščo. Ko pa je prišlo ganljivo slovo od Marije, se nisem mogel premagati, jokal sem kot otrok, pa nisem navajen jokati. Takega užitka še nisem imel, kar sem v tujini, lahko pa rečem, da še nikoli v življenju, ker doma nismo znali ceniti, kar smo imeli. Prepričan sem, da se bodo naši ljudje za te plošče kar stepli. če bi album stal $50.00, bi ga jaz vseeno naročil."

Iz Kanade pišejo: "Z veseljem Vam naznanjamo, da so težko pričakovane plošče dospele. Saj človek niti verjeti ne more in si tudi ne prestavljati, kako nebeško lepo je vse, kar je na ploščah. Vsakega našega človeka bomo nagovarjali, da plošče gotovo naroči, ker kaj takega Slovenci še nismo imeli. Plošč smo še zato veliko bolj veseli, ker pri nas komaj vsako leto enkrat vidimo in slišimo slovenskega duhovnika. Pa še to moram povedati, kako so otroci, ki so tu rojeni, vsi navdušeni za lepo slovensko pesem. Te prekrasne plošče vsakemu priporočam. Saj vem, da se bodo naši ljudje stepli za nje."

Kam gredo naše plošče? Seveda po Združenih državah. Potem smo jih poslali zelo lepo število v Kanado, morda celo več tja kot v Združene države. Več jih je že šlo v Južno Ameriko, potem v Avstrijo, v Francijo, v Anglijo, v Belgijo, v Italijo in celo v Avstralijo. Od povsod pozdravljajo lepo misel o izdaji te zbirke plošč. Hitite z naročilom, da ne bo prepozno, ker imamo na razpolago samo 500 Albumov. Clevelandčani lahko dobite plošče v Slovenski pisarni, 6116 Glass Ave., po pošti jih pa lahko naročite pri Rev. Odilo Hanjšek, Box 608 Lemont, Illinois. Te plošče so najlepši dar ljubljenim znancem in prijateljem. Naročite Album gramofonskih plošč "Romanje k Mariji Pomagaj."

Plošče stanejo $8.50, poštnina in pakiranje posebej. Poštnina je za vsako zono drugačna. Za Kanado stane poštnina in pakiranje $1.00. V druge dele sveta stane vse skupaj $10 plošče in poštnina. P. O.

—o—

Ko bi ljudje vedeli

Lemont, Ill. — Kaj pa? Kako je bilo v soboto zvečer po prazniku Marijinega Vnebovzetja pri Mariji Pomagaj v Lemontu. K nebeški materi Mariji so prišle žene in matere Oltarnih društev iz Clevelanda. Mogočna armada jih je bila in tu so imele dvadnevno duhovno obnovo. Vso noč od petka na soboto so se vozile, potem so bile skoraj vse ob 9. uri ob prihodu med sv. mašo pri sv. obhajilu. Torej so bile tešče. In kako so prepevale! Popoldne ob 3. uri govor, spoved, nato pri sestrah križev pot. O mraku pa večerna pobožnost najprej pri Mariji v cerkvi govor, blagoslov, nato pa procesija z lučkami k votlini in okrog jezera. Votlina in jezero sta bila bajno razsvetljena. In ta gorečа molitev skupnega rožnega venca, to navdušeno petje. Kamen se mora omehčati. Ko bi ljudje, ko bi naše matere in žene to vedele in videle? Kaj bi bilo potem? Kaj bi bilo? Naravno: nobene ne bi manjkalo. Pa v nedeljo, koliko duhovnega veselja so užile naše matere, kako so bile ginjene pri Materi Mariji! In škofa smo imeli v svoji sredi, ki je materam pri pozni sv. maši in zopet popoldne pri sv. uri tako na srce govoril. To je treba res videti in doživeti. Čudno, da to doživljajo samo oni, ki žive 300, 400 ali še več milj od Lemonta!

P. O.

—o—

DELAVSKI RAJ V TITOVINI

"Slovenski poročevalec" od 10. julija letos piše:

"Po Rajhenburgu (sedaj Brestanici) krožijo najrazličnejše govorice o terorju, ki vlada v elektrarni, o birokratski kliki, ki tam neomejeno gospodari, o direktorju Javoriču, ki ne živi in ne dela tako, kot bi moral, o krajah, pijančevanju in celo o tem, da pretepajo delavce, je slišati. — član komun. stranke in njen tajnik Leon Likar je spravil v službo pri elektrarni svojega sorodnika Silvo Mozerja, bivšega hitlerjanca in nemškega vojaka, ki je seveda tudi postal član komunistične partije in celo sekretar celice, tajnik sindikata, član okrajnega zbora OF in funkcionar pri raznih komunističnih organizacijah. V elektrarni je v službi kot obratni mojster Mirko Svetlin, seveda tudi komunist, ta med delom po poročilu komunističnega lista rad igra šah, karte, odpušča predčasno po mili volji delavce, in jih celo — pretepa. Letos spomladi je brez vsakega razloga pretepel 50 let starega delavca Butkoviča, ki se pa seveda ni upal ne pritožiti se in tudi ne povedati, kaj so ž njim počenjali.

Delavski sindikat in komunistična partija v Rajhenburgu je vse to početje mirno gledala, dasi je vse vedelo za to. V elektrarni so kradli premog, pa so dobili kljub temu nagrade, da so prihranili dosti premoga. Nagrade so se delile seveda po komunistično tako, da je dobil direktor 21,000 dinarjev, glavni tajnik Likar 20,000 dinarjev, obratni mojstri po 15,000 dinarjev, drugi delavci pa po pet sto ali kvečjem do 800 dinarjev. Tako namreč zgleda komunistična enakost!

Radi takih razmer so seveda delavci skrajno nezadovoljni in že kar odkrito godrnjajo, kot piše komunistični list, "da bo kmalu vse skupaj vrag vzel, da bodo Jugoslavijo kmalu zasedli Amerikanci, da se zaradi tega itak več ne splača delati." Komunistični delavski sindikat k vsemu temu molči in odobrava tako govorjenje.

Komunistična partija bi bila morala kaj ukreniti, pa je vse to mirno gledala, kar se je godilo v elektrarni. "Slovenski poročevalec" piše:

"Delavci so kazali s prstom na nekatere partijce: to so tisti, ki živijo na naš račun! Videli so v vrstah partije tudi take "revolucionarje" kot so ravnatelj Javorič, Likar, ki skrbi le, da bi si čimprej zgradil vilo, Jože Karlovšek, ki pravi, da ni mogoče dobiti v partijo novega naraščaja zaradi članarine in končno še kulturbundovec Mozer. Tri ali štiri leta že obravnava partijska organizacija ali ima lahko direktor dve ženi ali ne? Glavno besedo v komunistični partiji so imeli oni, ki so vodili vso korupcijo, to je Javorič, Likar in Mozer. Prodali so hišo, ki stoji tik pred elektrarno za 15,000 dinarjev nekemu gostilničarju, dasi je hiša vredna desetkrat toliko, to je 150,000 dinarjev.

Vodilni partijci se maste, zidajo vile, nič ne delajo, pretepajo delavce, ki komaj toliko zaslužijo, da ne poginejo od lakote.

O vsem tem lahko čitate v komunističnem listu sami, če nam ne verjamete. Enakopravnost, Prosveta in Proletarec naj bi take spise priobčevali iz Slov. poročevalca, pa bi kmalu naraslo njih število naročnikov.

—o—

Življenje v Francoski Guayani

Francoska Guayana leži severno od Brazilije ob Atlantskem oceanu, meri 88,240 kv. km površine ter ima le okoli 40 tisoč prebivalcev. Ta dežela, ki tvori eno izmed okrožij francoskega teritorija in ki pošilja svoje predstavnike v francosko zbornico, je služila in služi še dandanes kot mesto kazni za večje zločince. V to redko naseljeno in še neraziskano deželo so se natepli ljudje iz vseh koncev sveta. Poleg francoskih uradnikov in kaznjencev, ki se ne marajo vrniti v Francijo, najdeš tukaj Angleže, Belgijce, Holandce, Nemce, Poljake, Ruse, Čehe, Madžare, Romune, Jugoslovane, Italijane, Špance, Sirce, Armence, Berbere, Indijce, Kitajce, Arabce in Brazilce. Vsi ti ljudje, ki sta jih usoda in boj za življenje privedla v to deželo, so več ali manj civilizirani, v pretežni večini katoličani.

Poleg naštetih živi na tem ozemlju nekaj zaostalih indijanskih in črnskih rodov, vsega skupaj kakih dva tisoč oseb, ki so v nevarnosti, da izumrjejo in ki bi jih misijonarji radi rešili pogina.

Čeravno se smatra večina prebivalcev za kristjane, je njihovo versko in posebno moralno življenje zelo pomanjkljivo. Rakova rana teh ljudi je njihovo razdrapano družinsko življenje. Dve tretjini družin živi v divjem zakonu. Od 483 otrok, ki so jih lansko leto krstili, je bilo samo 193 zakonskih. Mnogi možje imajo kakor v času svetopisemskih očakov poleg prave zakonske žene še nekaj postranskhi žena. Poleg tega podpirajo oblasti same te žalostne razmere s tem, da dajejo nezakonskim materam tako zvane rojstne premije.

Kljub vsem tem žalostnim razmeram se opaža neko zboljšanje v tem oziru. Mladeniči se dandanes vse bolj pogostoma poročajo in tudi dekleta so za urejeno zakonsko življenje vse bolj dovzetne kot starejše žene, ki smatrajo svoj divji zakon kot nekaj povsem naravnega.

K sreči so ostali vsi ti ljudje, kar je skoraj neverjetno, zvesti sv. maši in molitvi. Za zboljšanje razmer si veliko prizadeva tamošnja kat. akcija, ki dobiva navodila od francoske kat. akcije v domovini. Pa tudi tretjerednice sv. Frančiška in Marijine hčere so v veliko pomoč dušnim pastirjem s tem, da jih podpirajo pri poučevanju krščanskega nauka in z nadziranjem otrok pri sv. maši.

Kljub težavnim razmeram bo dobra volja teh požrtvovalnh oseb rodila tudi v tej deželi ščasoma lepe sadove.

—o—

Ruski komunisti

. . . so v Letonski, v znamenju demokracije, izgnali, zaprli, ubili od 2,200 katoliških duhovnikov dva tisoč. Ostalo jih je le 200, pa še ti so stari in bolehni. Od 11 škofov je ostal le eden. Trije so umrli, trije so v tujini, štirje so pa v ruskih taboriščih. Seveda to ni nobena krivica!? Ko so pa pred meseci zaprli komunističnega tajnika Duclosa, je bil v komunističnem taboru tak halo! Končno ga je sodnija izpustila, češ da je dvom, ali je kriv. Pri od komunistov preganjanih je pa gotovo, da niso krivi, k l j u b temu jih zapirajo. To ve ves svet! Pa je nekdo rekel: Pravi demokrati so nivneži, lažidemokrati pa zločinci, namreč tisti, ki zapirajo nedolžne!

GORIŠKE VESTI

Slovenska kolonija v Ukvah zopet odprta

Zadnjič smo poročali, da so videmske oblasti zaprle kolonijo Dijaške matice v Ukvah, češ da nimajo zdravniškega dovoljenja. Otroci so med tem res odšli domov in kolonijo zaprli. Toda nenadoma je došlo dovoljenje, da se kolonija sme zopet odpreti. Kako je prišlo do tega, da so oblasti v Vidmu v tako kratkem času spremenile svoje mnenje je še skrivnost. Vsekakor pa je slučaj vendarle zanimiv za postopanje tukajšnjih oblasti s Slovenci.

Visokošolci v Gorici

Prihodnji mesec september bo v Gorici veliko narodno zborovanje italijanskih visokošolcev. Vršilo se bo 14. in 15. sept. prav na obletnico mirovne pogodbe. Tako jim bo to zborovanje služilo tudi za manifestacijo, da izpričajo "italijanstvo" Gorice in protestirajo zoper krivične meje.

Slovo

Te dni je odpotovala v daljno Indijo gdč. dr. Hela Ehrlich, kjer se bo udejstvovala na misijonskem polju kot zdravnica. Gdč. Hela izhaja iz znane Ehrlichove družine iz Žabnic. V Indiji bo delovala v bližini kraja kjer misijonari že dolgo vrsto let njen brat jezuit.

Karel Petan preminul

Dne 9. avgusta je umrl v goriški bolnici nadškofijski tiskar g. Karel Petan. Po rodu je bil Štajerc in je kot 19 letni mladenič prišel v nadškofijsko pisarno v Gorico, kjer je deloval celih 54 let. Služil je petim goriškim nadškofom, tako da je globoko poznal njihovo delovanje. Navdušeno je govoril zlasti o kardinalu Misiji. G. Petan je bil izredno delaven človek, marljiv in zvest. Njegova izguba je hudo prizadela nadškofijsko pisarno.

V predilnici v Ronkah odpustili z dela 220 delavk

Številnim začasno odpuščenim delavkam v goriški predilnici se je v soboto pridružila nova skupina 220 delavk iz predilnice v Ronkah. Na drugi strani pa zahteva vodstvo te tovarne, da še zaposlene delavke delajo tudi med počitnicami po 12 do 13 ur dnevno. Od teh delavk še zahtevajo, da so popolnoma izurjene na vseh strojih in za vsako delo. To grdo izkoriščanje je zelo razburilo vse delavke.

* * *

TRŽAŠKE VESTI

Odhod v Jugoslavijo

Tržaške Slovence je zelo presenetila nepričakovana vest, da je g. Klembas brez slovesa zapustil svoje službeno mesto kot organizacijski tajnik Slov. demokratske zveze za STO in odpotoval v Titovo Jugoslavijo. Ta mož je dospel v Trst med prvimi jugoslovanskimi begunci takoj po vojni ter takoj začel s političnim delom. Posebno v prvih letih je mnogo pripomogel k razvoju organizacije, ki ji je služil okoli štiri leta.

Izzivanje

Dobro znani "neznanci" so raztrgali slovensko zastavo, ki je bila javno izobešena v Devinu na tržaškem ozemlju. To se je zgodilo na slovenskih tleh v skrajno delikatnem trenutku. Pred kratkim so postavili na devinske pečine "toskanske volkove", danes že trgajo naše zastave.

Rektor tržaške univerze premeščen

Tržačani z deljenimi občutki komentirajo vest, da je presvetli rektor tržaške univerze, Eugenio Cammarata premeščen iz Trsta v Neapelj. Iredentisti obžalujejo odhod profesorja filozofije prava in utemeljitelja teze o "čakajoči italijanski vrhovnosti nad Sto-jem." Cammarata zapušča Trst, saj mu bivanje tam res ni bilo več mogoče, od kar je njegova pravna teorija skopnela pod silovito sončno pripeko zadnjih dni.

Smrt mladega akademika

Družino drja Frana Tončiča, voditelja Skupine neodvisnih Slovencev v Trstu, je pretekli teden zadela huda nesreča. Njegov sin edinec, dvajsetletni Sergij je nenadoma umrl. V torek zjutraj je bil še zdrav in vesel, popoldne ga je napadla vročica in v petek zjutraj je bil že mrtev. Vest se je razširila z bliskovito naglico in izzvala globoko sočutje v mestu in na deželi. Pokojni Sergij je moral že mlad okusiti žalostne ure, ko so fašisti preganjali njegovega očeta in ga obsodili na slovitem procesu proti tržaškim Slovencem leta 1941. Študiral je v Trstu na višji realni gimnaziji, ki jo je dokončal leta 1950. Nato se je vpisal na fakulteto političnih ved tržaške univerze. Istočasno je kot privatist napravil še klasično maturo v Ljubljani, da bi se tako v prihodnjem šolskem letu vpisal an pravno fakulteto. Smrt je pretrgala vse njegove lepe načrte. Že kot srednješolec je rad zahajal v Akademski klub, po dovršeni maturi je postal njegov zvesti član. Ob vseh prilikah so lahko računali z največjo zanesljivostjo na njegovo resnost in požrtvovalnost. Veličastni pogreb je pokazal, kako je bil splošno priljubljen. Pogreba so se udeležili predstavniki vseh slov. strank in kulturnih organizacij, med njimi tudi zastopniki italijanskih. Udeležba poltičnih nasprotnikov obeh narodnosti je bil dokaz velikega ugleda in priljubljenosti družine drja Tončiča. Tudi ljudje iz podeželja in Gorice so bili v obilnem številu zastopani. Krsto so nosili njegovi prijatelji visokošolci in pri odprtem grobu se je poslovil od Sergija v imenu akademskega društva "Jadran" prijatelj Cene Baša. Ob melodiji slovenske pesmi je bil spuščen v rodno grudo, ki jo je ljubil in se pripravljal boriti se zanjo.

Zopet huda vročina na Primorskem

Vso Italijo in tudi našo Primorsko je zadel ponovno hud val vročine, ki niha od 36 do 37 stopinj. Posebno v teh dneh, ko povsod obhajajo "ferragosto," poletne počitnice, vse hiti iz mest v hribe ali k morju, tako da izgledajo mesta kot izumrla. Posebno radi hodijo Goričani in Tržačani v Karnijo, Kanalsko dolino in pa v Avstrijo.

(Dalje na 3. strani)

DEŠKE OBLEKE

Ako nameravate kupiti vašemu sinu ali vnuku potrebno obleko za pohajanje v šolo, boste gotovo premislili na kakovost blaga, vzorec in kako je izdelana. Lahko si jih nabavite po sledečih cenah:

Prej $ 8.50, **sedaj $ 6.75**
Prej $12.50, **sedaj $10.00**
Prej $13.50, **sedaj $10.80**
Prej $15.00, **sedaj $12.00**
Prej $18.00, **sedaj $14.40**
Prej $20.00, **sedaj $16.00**
Prej $22.50, **sedaj $18.00**
Prej $25,00, **sedaj $19.95**

Dobijo se v vseh merah in vzorcih v poznani in zanesljivi slovenski trgovini

FRANK BELAJ
MOŠKA in DEŠKA OPRAVA
6205 St. Clair Ave.

Dr. Josip Gruden

Zgodovina slovenskega naroda

Ker je bilo treba celiti globoke rane, zato se ni čuditi, da Lamberg na zunaj ni mogel razviti tako sijajnega delovanja, kakor bi ga bil ob ugodnejših razmerah. Vendar je imel vse lastnosti dobrega višjega pastirja. Sam je bil pobožnega, neomadeževanega življenja, a tudi v cerkveni vladi odločen in strog. Njegova gorečnost se zlasti lepo kaže v skrbi za razširjanje pobožnosti med ljudstvom s cerkvenimi bratovščinami, ki so za njegove vlade nastale po raznih krajih.

Škof Lamberg je umrl v sluhu svetosti 18. junija leta 1488. in bil pokopan v prezbiteriju stare šenklavške cerkve, kjer je skromna kamenita plošča krila njegovo rakev. Leta 1678 so dvignili škofove ostanke iz šenklavske cerkve in jih prenesli na grad Kamen pri Begunjah, kjer so jih položili v grajski kapeli sv. Valentina v družinsko rakev Lambergov. Kranjski zgodopisec Valsovar je bil navzoč, kko so dvignili truplo in poroča, da je bilo čudovito dobro ohranjeno in je razširjalo prijeten vonj.

Spomin škofa Sigismunda Lamberga je bil vedno častitljiv. Imel je sloves učenega in pobožnega cerkvenega kneza.

Drugačno sliko nam razgrinja življenje in delovanje njegovega naslednika Krištofa pl. Ravbarja. Bil je hkrati višji pastir, vojskovodja in državnik in si je na vseh teh poljih pridobil mnobo zaslug.

Že njegovo povišanje na škofijsko stolico je bilo izredno. Zadelo ga je še v zgodnjih mladeniških letih. — Krištof se je rodil okoli leta 1466. na Kranjskem očetu Nikolaju pl. Ravbarju in materi Doroteji rojeni Logar iz rodu vitezov Predjamskih. Študiral je v Padovi in na Dunaju, kjer je kmalu stopil v tesno zvezo s cesarskim dvorom. Menda se je pečal še z vseučiliškimi študijami, ko se je leta 1488 vsled Lambergove smrti izpraznila ljubljanska škofijska stolica.

Pravico imenovati novega škofa je imel po ustanovnem pismu cesar Friderik, ki je takoj imenoval za to odlično mesto mladega Krištofa pl. Ravbarja, čeprav je bil še le 22 let star. — V Rimu pa s tem imenovanjem niso bili zadovoljni, deloma zaradi mladosti predlaganega kandidata, deloma pa zato, ker Krištof tedaj še niti v duhovnika ni bil posvečen. Štiri leta se je stvar zavlačevala. Slednjič je papež Aleksander VI. na prigovarjanje cesarjevo leta 1493 potrdil Krištofa Ravbarja za škofa in mu pregledal postavno zahtevano starost. Še tisto leto je prejel Ravkar mašniško posvečanje, štiri leta pozneje (1497) pa je posvečen v škofa prevzel vlado svoje vladikovine.

Menda je vzgoja mladega Krištofa merila izprva bolj na vojaško izurjenost, kakor pa na duhovsko učenost. Vsaj opaziti je pri njem, da je bil za obojni posel, ki se zdi navadno nezdružljiv, skoraj enako usposobljen. Razlagamo si to lahko iz njegove vzgoje. Pa tudi tedanji bojeviti časi so zahtevali od škofa, da je znal prav tako sukati meč v obrambo domovine, kakor pastirsko palico v korist svoje črede.

O škofovskem delovanju Krištofa pl. Ravbarja nam je malo znanega. Opetovano čitamo o njem, da je potoval po škofiji in posvečeval cerkve. Trajnih zaslug si je pridobil s tem, da je postavil sedanji škofijski dvorec, katerega je sezidal domači stavbenik Avguštin Černe. Tu je bival, kadar so ga cerkveni posli zadrževali v Ljubljani. Sicer pa je bilo njegovo najljubše bivališče v Gornjem gradu, kjer je vzdrževal mnogoštevilen dvor, ki je štel nad 90 oseb. Zaradi vednih navalov je dal grad močno utrditi, prav tako tudi svojo rezidenco v Ljubljani. — Za njegove vlade se je ljubljanska škofija nekoliko povečala. Pridejene so ji bile župnije: Kranj, Dob in Slovenji gradec na Štajerskem. — Zadnja leta se je moral škof Ravbar boriti proti živahni lutrovski agitaciji, ki sta jo pričela v Ljubljani Primož Trubar in deželni pisar Matija Klombner. Trubarju je sicer pridige v ljubljanski stolnici prepovedal, vendar naraščajočega gibanja ni mogel ustaviti.

Izreden pojav v Ravbarjevem življenju je bil tudi ta, da je imel poleg ljubljanske škofije še dve drugi važni cerkveni službi. Bil je hkrati opat samostana Admont in upravitelj sekovske škofije na Štajerskem.—Ko so leta 1501. v admontskem samostanu nastali prepiri in sta si dva opata lastila pravico predstojništva, je posegel vmes cesar Maksimilijan in imenoval razumnega in odločnega Krištofa pl. Ravbarja za samostanskega predstojnika. Ravbar je skrbno varoval koristi opatije in gospodarstvo ohranil v dobrem stanu. Posebno leta 1525. si je pridobil veliko zaslug za Admont, ko je z vojsko ščitil opatijo pred upornimi kmeti. — Upravo sekovske škofije je dobil Ravbar po odstopu učenega škofa Matija Scheidta leta 1503. Vse te visoke cerkvene službe je opravljal do svoje smrti.

V zgodovini si škof Ravbar ni pridobil slavnega imena toliko s pastirskim delovanjem, kolikor bolj s svojimi zaslugami na vojaškem in državniškem polju. Dvema cesarjema, Maksimilijanu I. in Ferdinandu I. je bil zaupnik in zvest služabnik v vseh važnih državnih poslih. Že v mladih letih je bil poslan v Rim k papežu Juliju II. v važni politični zadevi (leta 1505.,)

Ko se je vrnil, mu je cesar Maksimilijan poveril poslanstvo k raznim nemškim knezom. Kmalu potem ga zopet nahajamo kot cesarjevega političnega posredovalca v Rimu in Neaplju. — Posebno važno vlogo pa je imel Krištof pl. Ravbar na dunajskem kongresu leta 1515. Takrat so se zbrali na posvet trije mogočni vladarji: cesar Maksimilijan, Sigismund, kralj poljski in Vladislav, kralj ogrski. Šlo je zato, kako napraviti mir med krščanskimi knezi in jih združiti za odpor proti Turkom. Cesar Maksimilijan je prevzel nalogo, da posreduje med Poljaki in Rusi. Leta 1517 je šlo posebno poslanstvo treh mož z Dunaja v Moskvo, da se pogaja o miru med tema narodoma. Med njimi nahajamo dva plemiča iz Kranjske: Krištofa Ravbarja in Sigismunda pl. Herberštajna. Leto pozneje je imel Ravbar zopet posla na Poljskem in poravnaval napetost med poljskim kraljem in ruskim velikim knezom.

Maksimilijanov naslednik cesar Ferdinand I. je skoraj v vseh važnejših državnih zadevah škofa Ravbarja poprašal za svet. Bil je njegov poslanec na Ogrskem in Hrvaškem, ko je šlo za to, da se te dežele pridobe za habsburško oblast. Kako tesno je bila v škofu Ravvarju cerkvena služba združena z državno, poznamo iz tega, da je bil leta 1529. imenovan za deželnega glavarja kranjskega in je postal leta 1532. celo cesarski namestnik za Nižjo Avstrijo

(Dalje prihodnjič)

—o—

— Irska se je bila ločila od Anglije uradno l. 1922.

KAREL MAUSER:

Marička

Tedaj ji je bilo dvajset let. Lepa pomlad, ki je razkošatila kostanje na Sebenakovem dvorišču, ji je rinila v kri. Vsak večer je bilo nebo nad gorami tako čudovito rožnato, kakor da je vrh vsakega grebena posut s svetlo žerjavico, ki tli v nastajajoči mrak. Počasi je ta žerjavica stlela, nebo je prešlo v moder baržun, ki se je počasi črnil.

Potlej je prišla noč. Užgala se je zvezda nad široko piramido Storžiča, utrpnila je nad Zelenico, počasi se je polnilo nebo. — Vsak večer tako.

Marička je vsak večer, ko se je z žehtarjem vračala iz hleva, obstala pod kostanjem. Voda, ki je tekla po zarjavelem žlebu v cementno korito, je štropotala in v drobnih kapljah brizgala po tleh. Živina se je že odpila. — Zdaj bo voda vso noč tekla pod dišečim kostanjem.

Marički je neznansko hudo. Že nekaj pomladi sem. Butne kri — zdi se ji, da diši po razcvelem kostanju — in se ne more umiriti.

Štiri leta že služi Marička pri Sebenaku. Skoraj kot otrok še je prišla sem. Na pomlad. Marička se dobro spomni, kako so bili kostanji tedaj košati. Belorožnato cvetje je sijalo iz gostega listja. Kar obstala je.

Otrok je bila tedaj. Drobna in tiha . Po materini smrti se je razletelo domače gnezdo. Tone je ostal na bajti. Jože služit v Kovor, Marjeta v Duplje. Matevž se je spravil v Kranj in se kmalu potlej oženil. Domov ni več prišel.

Z materino smrtjo se je Marički odprlo življenje. Bala se ga je. Tiste zadnje otroške sanje so nenadoma utonile.

Prvič se je zdaj Marička zavedla, da ni kot drugi dekliči. Rahlo je grbava in obraz ima predroban za to obilje las.

Napaka ji je prišla v zavest. Vse doslej je živela doma, otrok, ki se ni razgledoval po drugih. Ko je hodila še v šolo, so padale psovke. Vekala je, toda misli v njej so bile tedaj druge. Ni vedela, da pride čas, ko se življenje razodene na svoj način. Zdaj je prišel in Marička se je počutila samo in odrinjeno od življenja. Mimo nje teče, natančno ga vidi, vanj ne more.

Pri šestnajstih letih prične v dekličih vreti. Ne butne s silo. Počasi vre. Z vsakim dnem se pokaže nova lepota. Življenje se izvija iz objema trde vsakdanjosti.

V Marički se je počasi odpiralo. Težko življenje pred materino smrtjo jo je zaprlo. Nezaupna in tiha je zdaj prisluhnila notranjemu utripanju. Utripalo je skrivnostno in plašno. Marički se je zdelo, da vendar še preveč na glas. Kaj bi rekli drugi dekliči, ko bi videli to njeno hrepenenje? Grbava pa si nekam želi! Le kam? Vesela naj bo, da je pri Sebenaku za deklo.

Toda Sebenakovi kostanji so bili tisto pomlad tako košati in Marička tako čudovito sama. — Tone, ki je bil na bajti, je bil vesel, da ni nihče prišel domov. Le počemu naj bi hodili? Posebno Marička. Ne more videti tistih velikih črnih oči v drobnem obrazu. Kakor da nekaj očitajo. Dvakrat je prišla. Ko jo je videl priti tretjič, je od znotraj zapahnil vrata. Potlej je gledal skoz okence, ko je odhajala. Drobna, s košatimi kitami je prišla do lese in se ni obrnila. Grba je bila videti večja in kakor da jo tlači k tlom.

Tone je vedel, da je ne bo več. Morala je videti, da so vrata od znotraj zapahnjena.

In Marička res ni šla več domov. Koj prvo leto je osamela pri Sebenaku. Prijateljic pravih ni imela. Ni jih iskala. Vedela je, da je vsem nerodno in težko ob njej. Dekliči njenih let se na skrivaj že menijo o fantih. Mežnarjeva je za semenj že dobila lectovo srce. Ga ji je kupil Ožbovčev Cena. Pa še na naboru ni bil.

Njej nikoli nihče ne bo kupil lectovega srca. Tudi židane rute ne. Sleherna pomlad je razcvela Sebenakove kostanje. Veje so se raztegnile po dvorišču in cvetje se je razdišalo na vse kraje.

In vsako pomlad je bilo skrivnostno utripanje v Marički močnejše in glasnejše. Se je zgodilo, da je vstala sredi noči — imela je kamro nad kaščo — in kar v sami srajci odšla do vode, ki je škropila v korito. Butnila si je vodo v obraz in obsedela na robu korita. Vse v njej je trepetalo, zdelo se ji je da bi se moralo nekaj zgoditi in vendar se ni. Splazila se je nazaj v kamro, toda zaspati ni mogla. Vse je dišalo po kostanju in, ko si je pritisnila roke na obraz, so tudi roke dišale po kostanju.

Marička se je z drobnimi rokami oklepala okenskih križev in z glavo butala ob železo.

Pod njeno okno ni prišel nihče. Ne po slovo, ne po pušeljc.

Tako je Marička pričakala dvajseto leto. Drobna je ostala, le roke so se ji utrdile. Prsti ob nohtih so ji postali črnkasti in razpokani. Obraz se ji je skoraj še bolj zožil. Le zrelejši je postal. Telo se ji ni razkošatilo. Komaj za spoznanje so ji prsi napele obleko. Grbavost se je le preveč kazala.

Marička se je počutila nesrečno. Vse je šlo mimo nje. Vsake oči so se zapičile v njeno grbo. Ko je bilo žegnanje na Taboru, je noč potlej skoro vso prevekala. Kako so hodili dekliči s fanti! Lectova srca so gorela s štantov, židane rute so vabile. Zanjo je bilo vse tako daleč. Sama je hodila med množico, nihče je ni imel k mari.

Njej se ljubezen ne bo nikoli razodela. Žrla jo bo znotraj kakor ogenj, nazven plamen ne bo švignil. V prazno gredo leta. Nekoč ji bodo otroci pravili teta. Za vse vaške otroke bo teta in ko bo ostarela, bo obležala v kamri in stare ženice bodo hodile k njej in modrovale o čajih, ki bi nemara še pomagali. Tako bo.

Kakšna neki mora biti ljubezen? Marička se muči z mislijo, pa ji ne pride do kraja. Misli na Mrkovčevega Fronca. Tak je kakor gora. In gruntarski je. Nje ne bo pogledal. Seveda je ne more. Toda vesela bi bila, ko bi vsaj enkrat v nedeljo šel z njo od maše. Tako lepo bi bilo iti ob močnem človeku kakor je Mrkovčev Fronc. Govorila bi o delu, samo o delu. Nič o ljubezni. Marička čuti, da se o ljubezni ne govori, ker mora biti ljubezen nekaj, kar je tiho, kar je samo utripanje. Eno utripanje in zraven še eno.

Potlej misli na Hajmanovega Klemena. Malo šepav je. Na Golici nekje so ga nekoč obstrelili graničarji, ko je nesel saharin z one strani.

Zdaj več ne hodi čez mejo. Pri Obramu je za prvega hlapca. Modre oči ima. Take kakor so vedno plavice v Sebenakovi pšenici. Enkrat samkrat je šla z njim. Ko je kosil mejo med Obramovo in Sebenakovo njivo.

Pa je tisto že dolgo.

(Dalje prihodnjič.)

—o—

Pomagajte Ameriki, kupujte Victory bonde in znamke.

Iz Primorskega

(Nadaljevanje s 2. strani)

IZ BENEŠKE SLOVENIJE
Poitalijančevanje, glavni cilj italijanskih oblasti v Beneški Sloveniji

V Mažerolah pri Torjanu, majhni vasici ob začetšu čedadskega gričevja, je zrastel nov otroški vrtec ONAIR (Opera Nazionale Assistenza Italia Redenta) Poslopje je zgradil Pokrajinski urad za delo. Prav gotovo je to eden najlepših otroških vrtcev v pokrajini. Če bi kdo vprašal zakaj so napravili tako moderno poslopje za tako malo hribovsko vasico, bi mu odgovorili, da so to storili zato, da bi pomagali tem ljudem. Pravi vzrok pa je drugje. Glavni njihov namen je poitalijančiti to ozemlje. Otroški vrtci so najbolj primerno in najbolj učinkovito sredstvo za dosego tega ogabnega načrta, popolnoma v duhu fašističnega režima. Na druge kričeče potrebe ubogega beneškega ljudstva pa oblasti prav malo ali nič ne gledajo. Pomagati si morajo sami, kolikor pač vedo in zmorejo. V Terski dolini so domačini sami dali pobudo in že zgradili vodovod v Pers, sedaj so ustanovili še konsorcij za pogozdovanje. V ta konsorcij naj bi se vključili prebivalci vseh vasi, ki imajo svoja posestva v hribih. Zelo potrebna je tudi zgraditev poljskih poti, ureditev potokov in zemljišč; ki, se udirajo. Na vse to morajo ljudje sami misliti.

V tem času je Beneška Slovenija nekoliko oživela. Prišli so domov izseljenci iz Belgije in Francije, da bi pri svojih družinah preživeli počitnice. Od vsepovsod odmevajo slovenske pesmi in izseljenci navdušeno pripovedujejo, kako jih v tujini spoštujejo in cenijo. Le to je škoda, pravijo, da smo italijanski državljani. Teh ne marajo. Slovenska pesem, posebno ob nedeljah, jim ublaži marsikatero grenko uro v tujini.

Sun Life of Canada lepo napreduje

Kanadska vodilna zavarovalnica "The Sun Life of Canada" ima sedaj za več kot pet milijard (bilijonov) dolarjev zavarovalnin, kot je nedavno naznanil njen predsednik George W. Bourke. Zanimivo je pri tem to, da je sedaj 81 let obstoječa zavarovalnica potrebovala več kot 54 let, da je zbrala za prvo milijardo zavarovalnine, medtem ko ni bilo za zadnjo treba niti polna štiri leta. Odkar je bila izdana prva zavarovalna polica pa do danes je zavarovalnica izplačala več kot dve in pol milijardi dolarjev zavarovalnin.

Zavarovalnina v skupni vrednosti nad pet milijard dolarjev je trdno jamstvo za blizu dva milijona zavarovalnih polic. — Vsota vključuje $1,380 milijonov življenjske zavarovalnine, ki je v zadnjih šestih mesecih narasla za več kot 125 milijonov. Pokojnine v navedeni vsoti niso uštete.

Mr. Bourke je ob tolmačenju naglo naraščajočih zavarovanj povdaril, da je Kanada vodilna na polju zavarovalnih zavodov, ki prinašajo eno desetino vsega narodnega dohodka.

MALI OGLASI

Hiša naprodaj

Hiša 7 sob — 6 sob zdolej, ena zgorej, avtomatični conversion furnez in vroča voda, cel dovoz, garaža, zimska okna in mreže, beneški zastori, lot 42 x 135. Cena $9,000. Z pohištvom je pa $9,500. Oglasite na 863 E. 141 St. (169)

Trgovina v najem

Dobi se v najem prostor za trgovino v slovenski okolici na 17009 Grovewood Ave. pripravno za katerokoli trgovino. Pokličite M. Dragas KE 1-2337 pred 6. uro in po 6. uri pa pokličite KE 1-6352. (169)

Ali ste prehlajeni?

Pri nas imamo izbzorno zdravilo, da vam ustavi kašelj in prehlad. Pridite takoj, ko čutite prehlad.

Mandel Drug
15702 WATERLOO RD.
KE 1-0034

PAPIRANJE
ODSTRANITEV Z PARO
PROST PRORAČUN
Stanley Maizel
1140½ Norwood Rd. EX 1-6332

Moški dobijo delo

Vajenci

Lepa priložnost za izvežbanje v delu z zmrzlim živim srebrom. Ne rabite nobene skušnje. Dobra plača. Iščemo tudi izdelovalce vzorcev in kalupov.

Kolcast Industry,
16601 Euclid Ave.
(171)

Tovarna

išče **vajence, izvežbane** in **polizvežbane delavce, Turret Lathe, Milling Machine, Drill Press.** Plača od ure, nadure, prva in druga zamena. Tovarna je air-conditioned.

Rotor Tool Co.
26300 Lakeland Blvd.
(170)

Ženske dobijo delo

Ženka dobi delo

Ženska dobi delo pri dobri družini, da bi skrbela za 3 letnega otroka in opravljala lahko hišno delo. Lahko stanuje tukaj. Naslov dobite v našem uradu. (170)

MALI OGLASI

Soba se odda

Odda se soba v najem poštenemu moškemu ali ženski na 5809 Prosser Ave. EN 1-4981. —(170)

Hiša naprodaj

7 sob, napol zidana hiša, 2 spalnici v pritličju. V dobrem stanju, nanovo barvano odzunaj. Se lahko takoj vselite. Gotov denar. Brez agentov, v Euclidu. Vprašajte na 19431 So. Lake Shore Blvd. IV 1-0206. (170)

Pohištvo naprodaj

3 kose za stanovanjsko sobo, 9 x 12 preproga, G. E. pralnik, vse po zmerni ceni. Pokličite MU 1-4630 ali LI 1-7643. (168)

Dober kup

Velik bungalow na 14915 Pepper Ave., s 5 sobami in porčem spodaj 3 spalnicami zgoraj. Velika klet, plinsko gretje. Cena $14,000. Kličite CL 1-7729. (169)

Iščejo stanovanje

Družina, 3 odrasle osebe, želi dobiti 3 ali 4 sobno stanovanje med 70 do 24, okoli St. Clair, Superior ali Payne. Da dobro priporočilo. Naslov se pusti v našem uradu.

Hiša naprodaj

Hiša za 1 družino, 4 spalne sobe, v zelo dobrem stanju, lepo dvorišče za otroke na mirni cesti, avtomatični plinski furnez, in še posebej stranišče in pršna kopelj v kleti. Pokličite HE 1-1518. Na 1222 E. 73 Place, blizu Superior. —(170)

Stanovanje se dobi

Mlademu paru dam na razpolago skupno stanovanje v mojem domu, ki ima 7 sob. Pokličite IV 1-6842. (169)

Naprodaj

Lesena stanovanjska hiša za 5 družin na 1008 E. 64 St., blizu St. Clair Ave. Štiri stanovanja sestoje iz štirih sob in kopalnice, eno pa iz dveh sob. Na mesec $142 stanarine. Cena ugodna. Kličite GA 1-1414; Steve Szalai, 10701 Buckeye Rd. (171)

Hiša naprodaj

Med St. Clair in Superior Ave., na E. 76 St., lepa čista hiša za 1 družino, 6 sob, stanovanjska in jedilna soba in kuhinja zdolej, 3 spalne sobe in kopalnica na drugem. Polna klet, avtomatični tank za vodo in gorkoto, beneški zastori, zimska vrata in mreže, garaža in cel cementi dovoz. Cena samo $9500.

Kovač Realty
960 E. 185 St.
KE 1-5030
(170)

Moški dobijo delo

TAPCO
Coit Rd. tovarna

rabi moške za:

HELIARC WELDERS
SURFACE GRINDERS
MACHINE REPAIRMEN
(first class)
MILLING MACHINE
BROACH OPERATORS
TOOL and GAGE INSPECTORS
BROACH SETTERS
TOOL GRINDERS
GAGE LAYOUT

Prinesite dokaz državljanstva. Visoka plača od ure in povišek za življenske potrebščine. Liberalna skupna zavarovalnina in pokojnina. Dobra prilika za napredek.

Uradne ure: 8. zjutraj do 5. ure pop. na delovnik, v soboto od 8. ure zjutraj do 4. ure popoldne

Thompson Products, Inc.
12818 Coit Rd.
(C. T. S. Bus No. 36)
(171)

TURRET LATHE

Izkušeni

Plača od ure in visoki dodatni zaslužki

48 ur na teden

Le Roi Co.
Cleveland
Rock Drill Division
12500 Berea Rd.
(173)

FORD MOTOR CO.
17601 Brookpark Rd.

zdaj preišče sposobne može za sledeča dela

CUTTER GRINDERS
TOOLMAKERS
ELECTRICIANS
MILLWRIGHTS
MACHINE REPAIRMEN
TINSMITHS
PIPEFITTERS
DIE REPAIRMEN
LABORERS

Izvrstna plača od ure z dodatkom za življenske stroške

Pridite osebno takoj v naš Personnel Building na Engle Rd. blizu Brookpark Rd.
(168)

"OLIVER"

potrebuje

operatorje za

POTTER & JOHNSON LATHES
LIBBY LATHES
TURRET LATHES—LARGE
TURRET LATHES—SMALL
LO-SWING LATHES
BULLARD LATHES
VERTICAL MILLING MACHINES

Incentiven zaslužek od začetka na incentivnem delu. Plačane počitnice in prazniki; točka glede življenskih stroških avtomatičen povišek do srednje mezde. Mora biti pripravljen delati prvi, drugi ali tretji šift; 5% poviška za delo na 2. šiftu; 10% na 3. šiftu.

Employment urad odprt dnevno od 8 do 4:30 pop.

The Oliver Corporation
19300 Euclid Ave.
KE 1-0309
(168)

HENRIK SIENKIEWICZ:

Z ognjem in mečem

"Živel!" je ponovilo nekoliko slabotnih glasov; toda krik je takoj zamrl, zakaj v hipu, ko se je zemlja udirala pod nogami in ko se je zdelo, da se nebo vali nad glavo, ni bil čas za navdušene vzklike.

Vtem se je začelo svitati in v daljavi so se pokazali zidovi Tarnopola.

IX.

Prvi razbitki izpod Pilavic so pridrli v Lvov ob svitanju dne 26. septembra in brž, ko so se odprla mestna vrata, se je strašna vest kakor blisk razletela po vsem mestu, vzbudivši v nekaterih neverjetnost ,strah v drugih, v drugih pa obupno besnost za obrambo. Gospod Skrzetuski je s svojim oddelkom prispel dva dni pozneje, ko je bilo že vse mesto natrpano z bežečimi vojaki, šlahto in oboroženim meščanstvom. Mislilo se je že na obrambo, ker so vsak trenutek pričakovali Tatarjev, ali niso še vedeli, kdo jim stopi na čelo in kako se oprimejo dela, zato sta povsod vladala nered in bojazen.

Nekateri so bežali iz mesta, vozeč s seboj rodbine in imetje, okoličani so iskali v njem zavetja phihajajoč in odhajajoči so mašili ulice in zaganjali hrup za prehod; povsod je bilo polno voz, povezkov, zavitkov, konj in vojakov izpod najbolj raznovrstnih znakov; na vseh obrazih si čital negotovost, mrzlično pričakovanje, obup ali resignacijo.

Vsak trenutek je vstajal nepričakovan strah, kakor viharni vrtinec; razlegali so se kriki: "Gredo, gredo!" In trume so se drevile kakor valovje, včasih pa so bežale kar slepo predse, ker jih je gnal obup strahu, dokler se ni pokazalo, da prihaja kak nov oddelek razitkov. In takih oddelkov se je kopičilo vedno več — pa kako žalosten pogled so predstavljali ti vojaki, ki so še nedavno odšli v zlatu in perju, s petjem na ustnicah, s ponosom v očeh, na oni pohod proti kmetom!

Raztrgani, lačni, upadli, pokriti z blatom, na zdelanih konjih, s sramoto na obrazu, podobnejši beračem nego vitezom, bi mogli danes vzbujati le usmiljenja v tem mestu, na čije zidove bi se mogla vsak čas zvaliti vsa vražja sila. In vsak izmed teh osramočenih vitezov se je tolažil samo s tem, da ima toliko tisoč tovarišev v sramoti; vsi so se v prvi uri poskrili, da bi potem, ko so se odpočili, širili pritožbe, jadikovanja, preklinjali in grozili, se vlačili po ulcah, pili po krčmah in povečavali le nered in strah.

Vsak je ponavljal: "Tatarji so tu, tu!" Nekateri so videli za seboj požig, drugi so se kleli na vse svetosti, da so se že sprejeli s sovražniki. Grmade ljudstva, obkrožajočega vojake, so poslušale napeto te novice. Strehe in stolpi cerkva so bile natlačene s tisoči radovednežev; zvonovi so bili plat — trume žensk in otrok so se dušile po cerkvah, v katerih je sredi gorečih sveč lesketalo Najsvetejše

Gospod Skrzetuski se je od Hališke s svojim oddelkom pretiskal skozi goste mase konj, voz, vojakov, skozi meščanske cehe, stoječe pod svojimi zastavami, in skozi ljudstvo, katero je začudeno gledalo na oni prapor, ki ni neredno, temveč v bojnem redu stopal v mesto. Začeli so kričati, da prihaja pomoč. In iznova je popolnoma neutemeljena radost ogrnila množico, ki se je začela zgrinjati in prijemati stremena gospoda Skrzetuskega. Pritekli so tudi vojaki ter klicali: "To so Višniovieckovci! Živel knez Jeremija!" Storila se je taka gneča, da se je prapor komaj korakoma pomikal dalje.

Naposled se je prikazal od nasprotne strani oddelek dragoncev z oficirjem na čelu. Vojaki so razrivali trume, oficir pa je vpil: "S pota! S pota!" ter udrihal po onih, ki se niso dovolj hitro umikali.

Skrzetuski je spoznal Kušla.

Mladi oficir je presrčno pozdravil znance.

"Kakšni časi! Kakšni časi!" je rekel.

"Kje je knez?" je vprašal Skrzetuski.

"S skrbjo bi ga umoril, če bi te še dlje ne bilo. Zelo je tu iskal tebe in tvojih ljudi. Sedaj je pri Bernardincih; mene so poslali da, napravim red v mestu, a za to je bil že preskrbel Grozvajer. Pojdem s teboj v cerkev. Tam je zborovanje."

"V cerkvi?"

"Da. Knezu bodo podelili bulavo, ker vojaki zatrjujejo, da da pod drugim vojsokovodjem zakaj tudi proti njemu vstajajo tumulti. Vse krivde mu mečejo v obraz, on pa samo solze toči. V spolšnosti pa je strah, kar se tu godi; kakšni časi so prišli. Pravim ti: hvali Boga, da te ni bilo pod Pilavicami, da nisi odtam bežal, zakaj da se nam, ki smo bili tam, ni naposled zmešala pamet — to je gotovo čudež."

"In naša divizija?"

"Ni je več — komaj je nekaj ostalo. Vurcla ni, Mahnickega ni, Zacvilihovskega ni. Vurcel in Mahnicki nista bila pod Pilavicami, ker sta ostala v Konstantinovu. Tam je ju pustil ta Belzebub, knez Dominik, da bi oslabil moč našega kneza. Ne ve se, če sta ušla ali ju je sovražnik zajel. Stari Zacvilihovski je izginil kakor kamen v vodi. Bog daj, da ni poginil."

"Ali se je zbralo tu veliko vojakov?"

"Dosti jih je, ali kaj početi z njimi. Edini knez bi jih mogel spraviti v red, če bi hotel sprejeti bulavo, ker nočejo nobenega poslušati. Ogromno je nočejo braniti mesta."

"Pojdimo. Meni se tudi mudi h knezu."

Združena oddelka sta odšla. Po poti je Skrzetuski izpraševal o vsem, kaj se je zgodilo v Lvovu in če je obramba že sklenjena."

"Baš sedaj se govori o tem," reče Kušel. "Meščani se hočejo braniti. Kakšni časi! Malovažni ljudje kažejo več srca nego šlahta in vojaki."

"In vladarji? Kaj se je zgodilo z njimi? Ali so v mestu in ne bodo stavili knezu ovir?"

"Da bi jih le on ne stavil! Bil je ugodnejši čas za oddajo bulave, sedaj je prepozno. Vladarji si ne upajo pokazati oči. Knez Dominik se je le napasel v nadškofovi palači in jo takoj odkuril in dobro je storil, ker ne verjameš, kak srd vlada nanj v vojaških srcih. Ni ga več, a še vedno kriče: "Daj nam ga, takoj ga razsekamo!" Gospod kraljevski točaj je prvi prišel semkaj in se začel pogovarjati s knezom, sedaj pa tiho sedi, kneza skrbelo za tebe — in za vojake. To je edini cel polk. Mi smo te že oplakovali."

"Sedaj je srečen, kogar oplakujejo'."

Nekaj časa so jezdili molče, ozirajoč se po trumah, poslušajoč krike in vike: "Tatarji! Tatarji!" Na enem mestu so videli strašen prizor: na kose raztrganega človeka, katerega je truma obsodila radi vohunstva. —Zvonovi so venomer zvonili.

"Pride-li orda kmalu semkaj?" je vprašal Zagloba.

"Vrag vedi, morda še danes. To mesto se ne bo branilo dolgo, ker ne zdrži. Hmielnicki gre z dvesto tisoči Kozakov, razen Tatarjev."

"Kaput!" je odgovoril šlahčič. "Bolje bi nam bilo, da smo šli dalje, da bi si zlomili vrat. Čemu smo si pripravili toliko zmag?"

"Nad kom?"

"Nad Krzivonosom, nad Bohunom, vrag ve še nad kom!"

"Toda!" je rekel Kušel in, obrnivši se k Skrzetuskemu, vprašal s tihim glasom: "In tebe, Jan, ni Bog v ničemer potolažil? Ali si našel to, česar si iskal? Ali nisi prav nič izvedel?"

"Ni čas o tem misliti," je odgovoril Skrzetuski. "Kaj sem jaz in moja stvar ob tem, kar se je zgodilo. Vse je ničevo in ničevo in nazadnje smrt!"

"Tako se zdi tudi meni, da ves svet v kratkem pogine," je rekel Kušel.

Vtem so prihajali do cerkve Bernardincev, katere je bila v znotranjosti razsvetljena. Neizmerne trume so stale pred cerkvijo, a niso mogle noter, ker je vrsta suličarjev zapirala vhod, ker je puščala noter samo dostojanstvenike in vojno starešinstvo.

(Dalje prihodnjič.)

Mary Koren

Želimo se iskreno zahvaliti vsem sorodnikom, prijateljem in sosedom, ki so nam kaj dobrega storili ob času izgube naše ljubljene soproge, matere, hčere in sestre.

KOREN in SAMSA družini

Campus sport srajce

Poznani in zanesljiv izdelek iz najboljšega materiala, raznih barv in vzorcev, po sledečih znižanih cenah:

Prej $3.00, **sedaj $2.39**
Prej $3.50, **sedaj $2.79**
Prej $4.00, **sedaj $3.19**
Prej $4.50, **sedaj $3.79**
Prej $5.00, **sedaj $3.95**

Dobite jih v veliki izbiri in vse mere v poznani in zanesljivi slovenski trgovini

FRANK BELAJ
MOŠKA in DEŠKA OPRAVA
6205 St. Clair Ave.

ANGLEŠKO-SLOVENSKO BERILO
(DR. KERNA)

je zopet v zalogi.

Po pošti stane $3.25.

Dobite ga v potniški pisarni

AUGUST KOLLANDER
6411 St. Clair Ave.
Cleveland 3, Ohio
U. S. A.

DVA POGREBNA ZAVODA
za
zanesljivo izkušeno sočutno pogrebno postrežbo
po
ceni, ki jo SAMI izberete
pokličite
A. GRDINA & SONS
FUNERAL DIRECTORS
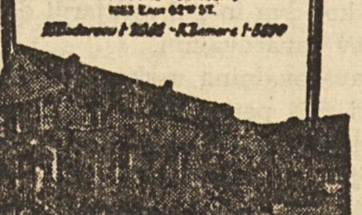

BACK TO SCHOOL SPECIALS!
FREE SOUVENIRS of Pencils, Tablets and Also Cousin Kay's Beanie Caps
FREE WITH EACH PAIR OF
Red Goose SHOES

PRICES RANGE
FROM
$3.45 and up
ACCORDING TO STYLE AND SIZES

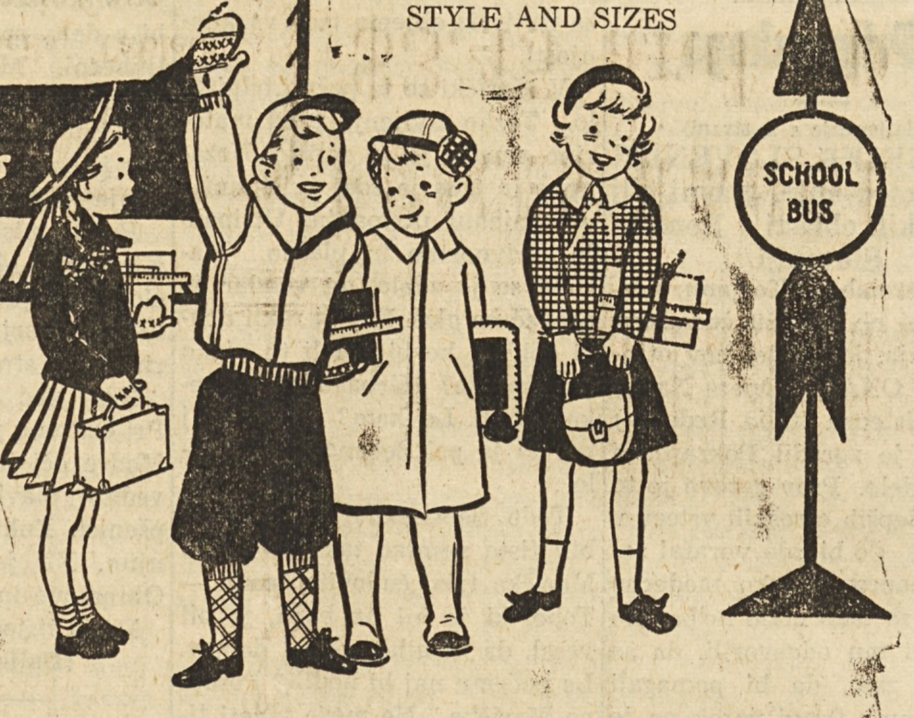

Yes, youngsters can enjoy proper foot comfort when they are correctly fitted in Red Goose Shoes. We exercise every care in fitting your child RIGHT. A cordial invitation is extended you to see our complete stock of Red Goose Shoes.

for boys and girls

Nationally advertised

COMMENDED PARENTS' MAGAZINE
Guaranteed by Good Housekeeping

MANDEL'S SHOE STORE
6125 ST. CLAIR AVENUE 2 Doors From North American Bank

Mario Kolenc

IMEJTE VROČO VODO, KO JO RABITE

Louis Planinc

A.
U.
I.

● Vroča voda za vse vaše potrebe . . . po temperaturi, ki vam ugaja . . . avtomatično! To dobite, ako imate lep nov, bel **Bryant** vodni grelec, ki ima ravno podlago, da vam ni treba mučiti se s čiščenjem pod njim. Zgrajen je za trajno uporabo. Oglejte si ga—**Veseli ga boste!**

every hour...every day
you're glad it's
Gas

BRYANT
WATER HEATERS

Cene od $79.00 do $128.00

Imate do 3 leta časa za plačati

Lahko plačate poleg plinskega računa

W. F. HANN & SONS
"Since 1907"
MU 1-4200
15505 EUCLID AVE. at TAYLOR

Trgovina je odprta vsak ponedeljek, torek, četrtek in petek do 8. ure zvečer

Prehladi pridejo gotovo,

samo lani jih je štela statistika 17 milijonov v Zed. Drž. Ameriških. Ali veste, kako je zdravil znani kanadski zdravnik Sir William Osler svoj prehlad? "Vležem se v posteljo, obesim klobuk na vznožno stranico, pa pijem malo viskija, dokler ne vidim dveh klobukov." Tak recept je napravil za sebe, zdravniška veda pa za prehlade pošteno priznava, da nima zdravila zanje, da še danes ne ve, kaj je bistvo prehladov, niti revmatizma ali arthritis, da pa upa vsaj v 10 letih dobiti kontrolo nad njim.

Izkušnja stoletij pa potrjuje za te bolezni še današnjo veljavo vroče-zračnih kopeli, po katerih je nanovo zamišljena, sedanjim razmeram prikrojena in patentno zaščitena naša ZDRAVILNA KOPEL, o kateri so zdravniki in dosedanji kupci polni hvale. S to kopeljo izpotite bolezenske kali prehladov, revme, nečiste krvi (izpuščaji!) in podobnih bolezni, ki se nabirajo v Vas. Bodite uvidevni in ne odlašajte, dokler je še čas. Tudi **odvišno težo** si boste zmanjšali s stalno rabo vsak teden. Ta na najlažji način pripravljena kopel je naravnost čudovito sredstvo, da dosežete ono ZDRAVO težo, ki odgovarja Vaši postavi.

Zdravilna kopel stane samo $25.00 v delavnici v Clevelandu, kjerkoli v U.S.A. $27.50 vse vpošteto, poštnina, zavarovalnina, sales-tax. Ničesar ni treba kupovati posebej. Pišite po pojasnila:

Cherne Health Bath
6904 St. Clair Ave.
Cleveland 3, O.